

Narzędzia polityczne a rzeczywistość utrzymania i ochrony wód w Polsce – gdzie są interesariusze?

Mateusz Grygoruk

- ¹ Zakład Hydrologii i Zasobów Wodnych, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- ² Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw Nasza Natura
- ³ European Centre for River Restoration

Grębiszew, 20.05.2015 r.

Dlaczego „polityczne”?

Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Urządzeń Wodnych pozostają pod presją rolników oraz opinii publicznej.

Działania merytoryczne nie odnoszą rezultatu, a dyskusje z interesariuszami (np. rolnikami) kończą się argumentacją biblijną: „czyńcie sobie Ziemię poddaną” oraz „roślinka ważniejsza niż człowiek”

Attitude = Knowledge + Emotions

(Postawa = Wiedza + Emocje)

Dlaczego interesariusze?

Działania WZMiUWów zmierzające do „udroźnienia”, „utrzymania”, „przywrócenia kształtu koryta”, „konserwacji koryta”, „odmulenia”, „profilowania koryta” (nie)wielkich rzek nizinnych ingerują w interes wielu grup społecznych, których celem jest dobry stan ekologiczny wód lub np. optymalizacja wydatkowania środków publicznych na inwestycje związane z zarządzaniem zasobami wodnymi.

Decyzje interesariuszy wywierających presję na podejmowanie działań „utrzymaniowych” wynikają z przesłanek, których związek z rzeczywistością jest jedynie domniemany.

Niezrozumienie kompetencji utrzymania elementów sieci melioracji podstawowych i szczegółowych.

Rolnicy – silna grupa społeczna o specyficznych oczekiwaniach.

Czy „konserwacja gruntowna” rzek
zawsze jest uzasadniona?

Dlaczego interesariusze?

Podtopienia łąk w dolinie – „przekopanie rzeki uwalnia od problemu”.

	Rzeka przekopana	Rzeka nieprzekopana
Podtopiło	Dużo padało	Ekolodzy
Nie podtopiło	Dlatego, że przekopali	Mało padało, ale może padać więcej

Przed wyborami samorządowymi matryca ta nabiera szczególnego znaczenia.

Informacja płynąca od ludzi napotkanych w terenie oraz WZMiUWów, RZGW... jest liniowa: „utrzymane” rzeki nie wylewają.

Jedyną metodą zapobiegania podtopieniom jest „konserwacja”.

Doświadczenia:

- Ryzyko powodziowe – jak jest?
- Wariantowanie w OoŚ
- Dopłaty za retencję?
- Pogłębiać czy poszerzać?
- Podsumowanie

Monitoring prac utrzymaniowych i usuwania skutków powodzi realizowanych przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Białymstoku:

ocena zgodności działań WZMiUW z prawem unijnym i krajowym, ich konsekwencji dla mieszkańców
i środowiska naturalnego oraz podejmowanie interwencji w razie wykrycia nieprawidłowości

R A P O R T K O Ń C O W Y

O czym mówimy?

Niewielkie rzeki nizinne w krajobrazie rolniczym,

Obszary dolinowe użytkowane rolniczo,

Województwo podlaskie,

Obszary Natura 2000 oraz poza obszarami chronionymi

Doświadczenia z jednym WZMiUWem (Białystok)

Rz. Supraśl, jesień 2010 r. – usuwanie skutków powodzi

Rz. Supraśl, jesień 2010 r. – usuwanie skutków powodzi

„Odmulenie” 1 km rzeki - ~44 000 PLN
(oszacowane na podstawie dokumentacji przetargowej):

„Usunięcie przetamowań oraz umożliwienie przejścia wód wielkich”

Brak wniosków od rolników.

Szkody powodziowe?

WÓJT GMINY GRÓDEK
ul. A. i G. Chodkiewiczów 2
16-040 Gródek
tel. 85 712 06 84, fax 85 712 06 84

Gródek, dnia 16 kwietnia 2014 r.

R.1431.3.2014

W odpowiedzi na wniosek z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie udostępnienia informacji publicznej, na podstawie art. 13 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.), uprzejmie informuję, że w latach 2009 – 2014 na terenie Gminy Gródek nie wystąpiły szkody popowodziowe.

WÓJT

Data: Środa, 16 Kwietnia 2014 11:07
Nadawca: Magdalena S.
Odbiorcy:

Kopia do: nie ma odbiorców kopii

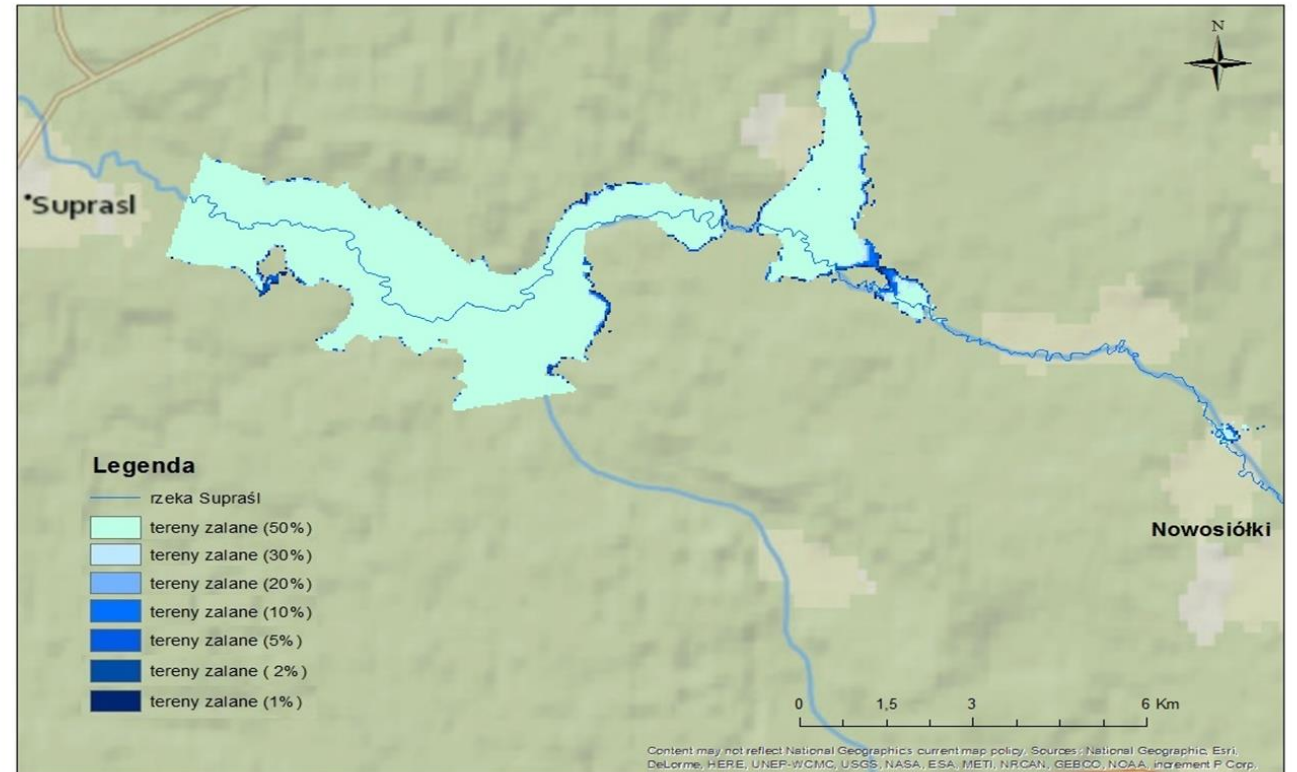
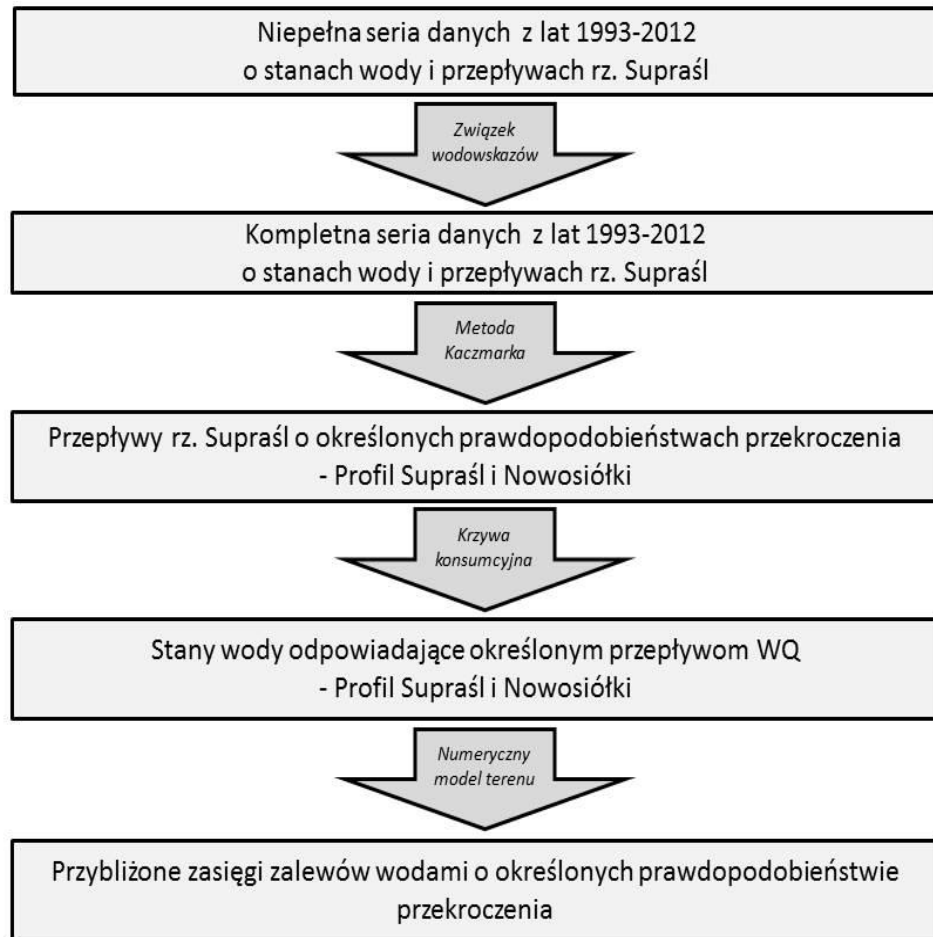
Temat: Ro.1431.24.2014

Witam,
W odpowiedzi na Pani pytanie z dnia 10.04.2014 r. informuję, że w gminie Supraśl nie było zgłaszany przypadków rekompensaty szkód popowodziowych.

Pozdrawiam / Best regards:
Magdalena S
Podinspektor
Urząd Miejski w Supraślu

Analiza hydrologiczna?

(Gruchała, 2014)

Analiza hydrologiczna?

	styczeń			luty			marzec			kwiecień			maj			czerwiec			lipiec			sierpień			wrzesień			paździer			listopad			grudzień		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III			
1993	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
1994	0	0	0	0	0	0	0	3	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
1995	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
1996	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	7	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
1997	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
1998	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
1999	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2001	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2002	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2003	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2004	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2005	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2007	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2010	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2011	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2012	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			

W analizowanym wieloleciu przepływ brzegowy był przekraczany w okresie pozaprodukcyjnym.

Wykaszanie rzek jest nieskuteczne?

Rz. Sokołda, m. Ostrówek, 2 dni po „wykoszeniu porostu z dna koryta” – prace odebrane po ich wykonaniu. Okazało się, że roślinność w korycie była wykoszona jedynie na około 500 m odcinku cieku widocznym z mostu. Na pozostałym, ponad 15-km odcinku wykoszono jedynie brzeg rzeki, pozostawiając całą roślinność w korycie. Kto powinien ponieść/wyciągnąć konsekwencje?

Konserwacja gruntowna jako działanie podlegające OOOŚ

- W wybranych przypadkach, RDOŚ zarządza potrzebę wykonania OOOŚ prac konserwacji gruntownej,
- OOOŚ jest finansowane z funduszy inwestora,
- Analiza OOOŚ pozwala na ocenę rzeczywistego oddziaływania prac utrzymaniowych na środowisko

Konserwacja gruntowna

- Brak pomiarów zamulenia,
- Brak danych hydrometrycznych,
- Brak analiz hydrometrycznych,
- Brak inwentaryzacji terenowej.

Interpretacja Dyrektora GDOŚ z 2010 r.

Konserwacja gruntowna

- Ekonomia (że się opłaca)
- Prawo (że trzeba to robić)
- Przyroda (że nie szkodzi przyrodzie)
- Rolnictwo (że jest panaceum)
- Powódź (że pozwoli na uniknięcie)
- Rozwój (że bez tego rolnictwo się nie rozwija)
- Świat (że bez tego świat ulegnie anihilacji)

MIT nr 1: Wariantowanie w OoŚ

Aby sprawić, by dziecko było grzeczne należy:

- a) Bić dziecko kijem
- b) Bić dziecko kablem
- c) Razić dziecko prądem...
- d) Porozmawiać i przytulić.

Aby sprawić, by „rzeka nie stanowiła zagrożenia powodziowego” należy:

- a) Przekopać całą rzekę
- b) Przekopać tylko jeden brzeg rzeki
- c) Przekopać całą rzekę na długości 500 m co 500 m.
- d) Podejmować skuteczne działania nieinwazyjne (bez koparki)

Koszenie koryta rz. Jegrzni w m. Woźnawieś

20.07.2012 r. o godz. 10.30

20.07.2012 r. o godz. 14.15

MIT nr 1: Wariantowanie w OoŚ

Koszt „konserwacji gruntownej” /”odmulenia” 1 km rzeki:
od 9870 do 41481 zł/km

Koszt wykoszenia 1 km rzeki:
780 zł/km

W ramach postępowania nikt nie sprawdził, czy wykoszenie koryta cieku pozwoli na uzyskanie wyników hydraulicznych zbliżonych do mechanicznej konserwacji gruntownej.

MIT nr 2: Straty w rolnictwie

- Straty w produkcji rolnej czy straty dopłat?
- Czemu służą dopłaty?
- Obliczenia strat (**zgodnie z OOS dla Sokołdy**)

$$S = S_p \cdot X \cdot A \text{ [PLN} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}]$$

Gdzie S – strata, S_p – średni plon, X – średnia cena siana, A – powierzchnia podtopień

- Obliczenia przedstawione w OOS dla Sokołdy:
570000 PLN · rok⁻¹ (1800 PLN/ha) - strata

- Założenie Autorów OOS:
 - powódź zalewowa występuje co roku, akurat w okresie plonowania;
 - przekopanie rzeki spowoduje zniwelowanie ryzyka podtopień do zera;
 - nieprzekopanie rzeki spowoduje utrzymanie dotychczasowej częstości (corocznych) zalewów

Pozimowe siano zalegające na łąkach – koszenie jedynie dla dopłat! (Fot. Paweł Fiedorczyk)

MIT nr 2: Straty w rolnictwie

- Czego brakuje w równaniu?

$$S = (S_p \cdot X \cdot A - N_{kp}) \cdot F \text{ [PLN} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}]$$

Gdzie S – strata, S_p – średni plon, X – średnia cena siana, A – powierzchnia podtopień,
 N_{kp} – nieponiesione koszty pozyskania plonów, F – częstotliwość podtopień

- N_{kp} (siano) = 725 [PLN · ha⁻¹ · rok⁻¹] (Rychłowski, 2010)
- F = 50% (WQp50% = przepływ brzegowy)

Wysokość straty ulega obniżeniu:

- z 1800 PLN·ha⁻¹·rok⁻¹ do 560 PLN·ha⁻¹·rok⁻¹

(przy założeniu, że co 2 lata w okresie koszenia występuje zalew letni uniemożliwiający w
zupełności pozyskanie siana)

MIT nr 2: Straty w rolnictwie

Ale...

- rzeczywista wartość ekonomiczna utraconych plonów, która wynosi **1,73** mln zł, wiąże się z koniecznością konserwacji gruntownej rzeki co 3 lata (3.33 razy na 10 lat):
 - Odcinek rzeki - **5,7** km
 - **Częstość prowadzenia konserwacji 3.33** lata w każdych 10 latach
 - Średni koszt konserwacji 1 km rzeki w woj. podlaskim:
 - 9870 PLN z VAT (Autorzy OOŚ)
 - 41481,1 PLN z VAT (rz. Supraśl Środkowa, 2010 r.)
- Łączny koszt konserwacji od **187000** PLN do **787000** PLN (średnio około **300000** PLN)
- Zatem, rzeczywista średnia strata rolników wynosi od **1,54** do **0,94** mln zł (od **497** do **303** PLN·ha⁻¹·rok⁻¹)

MIT nr 5: Trzeba osuszać, ale nie wolno osuszać

W ramach dokumentu pt.: „Analiza wielokryterialna możliwości realizacji obiektów małej retencji w dorzeczu Wisły Środkowej z uwzględnieniem retencji gruntowej” wykonanej w ramach „Programu Bezpieczeństwa Powodziowego w Regionie Wodnym Wisły Środkowej” (http://www.lodz.uw.gov.pl/data/other/25-analiza_wielokryterialna_mozliwosci_r.pdf) w tab. 6.3 wskazano listę mokradeł o istotnej roli przeciwpowodziowej w skali całego regionu wodnego.

Pośród tych obiektów, wskazano mokradła zlokalizowane w dolinie rz. Sokołdy w m. Straż jako istotne i priorytetowe do ewentualnej renaturyzacji w celu zwiększenia retencji zlewni rz. Supraśl.

Czy rolnictwo w UE jest wolnorynkowe?

Common Agricultural Policy (CAP) – poprzez dopłaty bezpośrednie oraz dopłaty rolnośrodowiskowe sprawia, że typ produkcji oraz jej intensywność są sterowane.

Dokładając do tego leśnictwo z administracyjną kontrolą wszystkich działań zachodzących na obszarze Lasów Państwowych okazuje się, że działania prawne (określanie poziomów dopłat, dopłaty preferencyjne czy polityka gospodarcza Lasów Państwowych) pozwalają na sterowanie wykorzystaniem i strukturą krajobrazu.

Ogromna większość terenów konfliktowych (utrzymanie wód vs. ochrona przyrody) to obszary użytkowane rolniczo, subsydiowane dopłatami bezpośrednimi oraz (SIC!) rolnośrodowiskowymi.

Mała retencja?

Zbiornik Bobra Wielka – koszt 15 mln złotych (bez kosztów gruntów!)

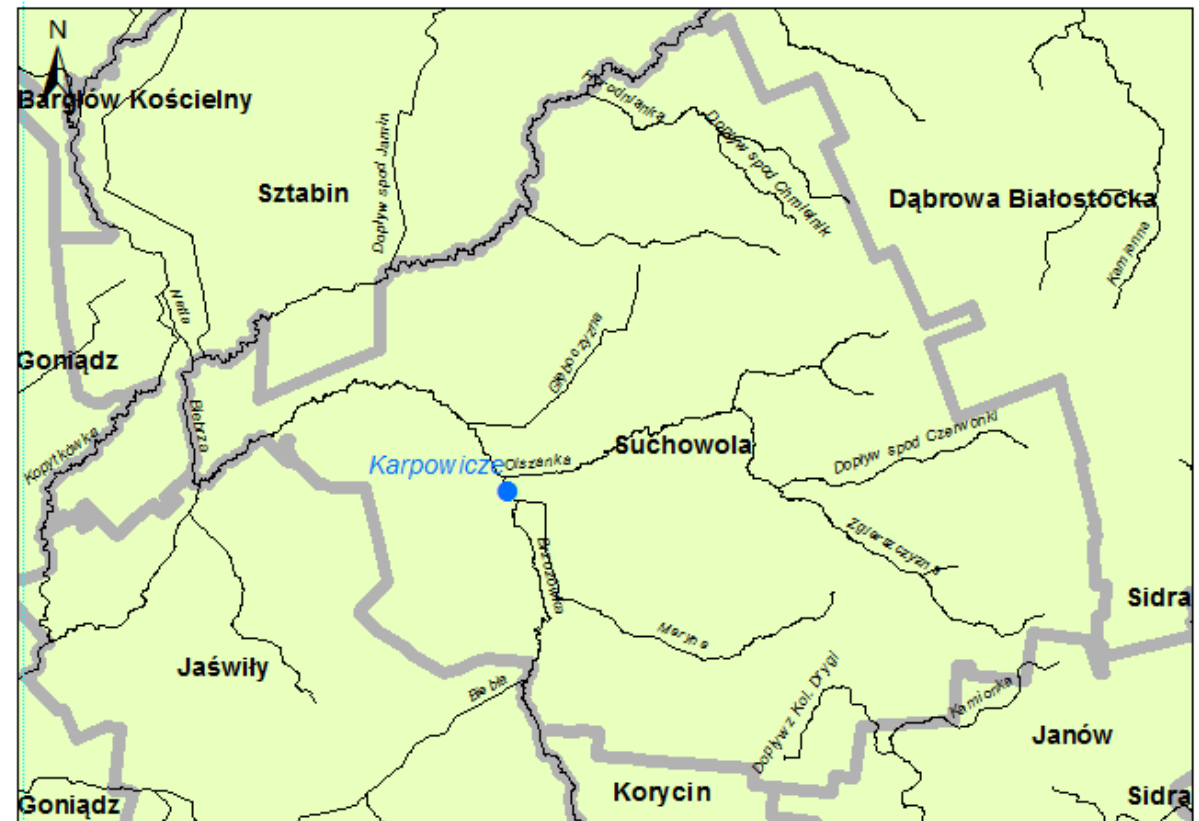
W wyniku budowy nastąpiły udowodnione szkody w środowisku.

Po wybudowaniu – wbrew instrukcji gospodarowania wodą na zaporze – zatrzymano przepływ rz. Biebrzy aby napełnić zbiornik.

Po 2 latach zapora czołowa musiała zostać wyremontowana z powodów wad konstrukcyjnych.

Popyt jest!

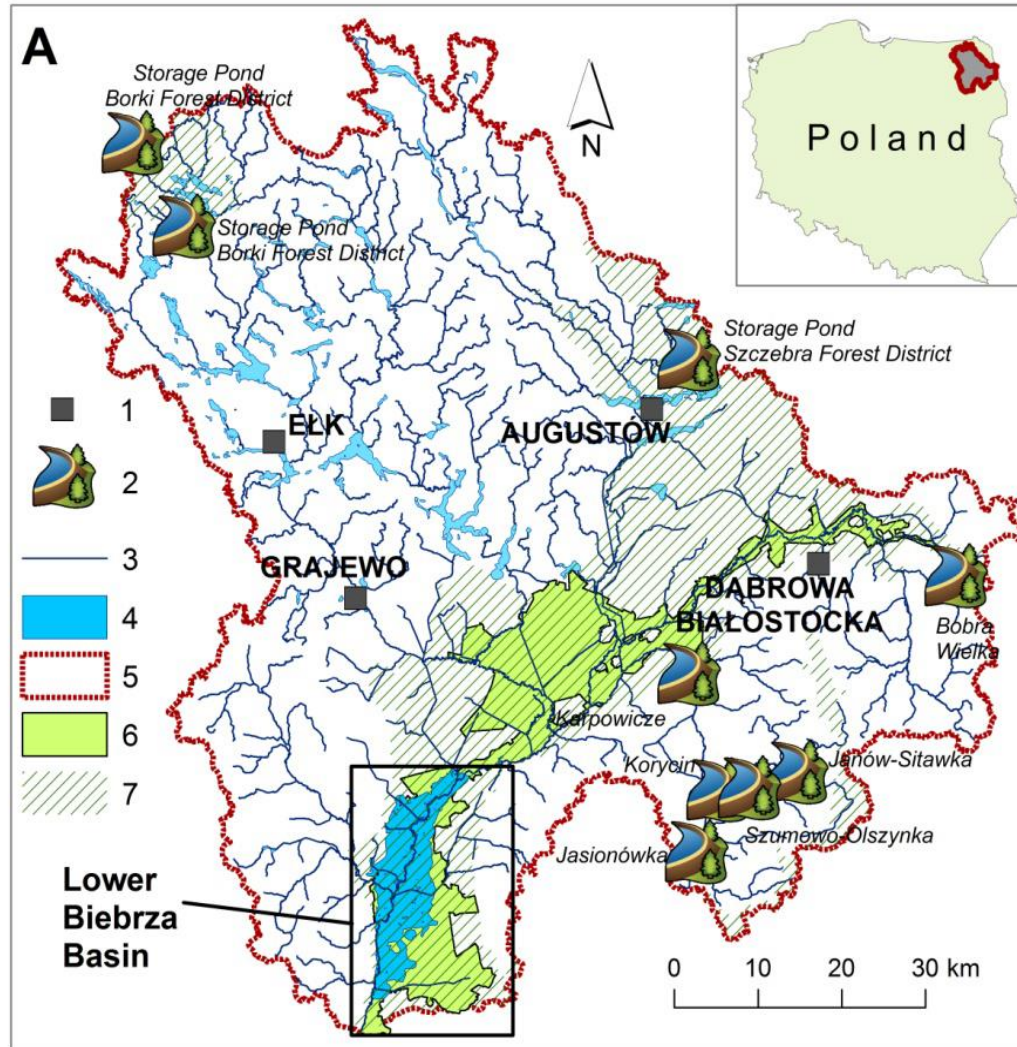
Koszt budowy

Nazwa	Koszt projektu/budowy [PLN]	Rok budowy (projekt)	Objętość [m ³]
Korycin	1500000	2002	481000
Karpowicze	5489150	2009	76800
Janów - Sitawka	1300000	2006	87000
Bobra Wielka	14700000	2012	62600
Jasionówka	581328	2001	67000
Szumowo-Olszynka	5500000	2012	80000
Nadleśnictwo Borki	...	...	20000
Nadleśnictwo Borki	...	...	23900
Nadleśnictwo Szczebra	...	...	1400
SUMA	29070478	-	899700

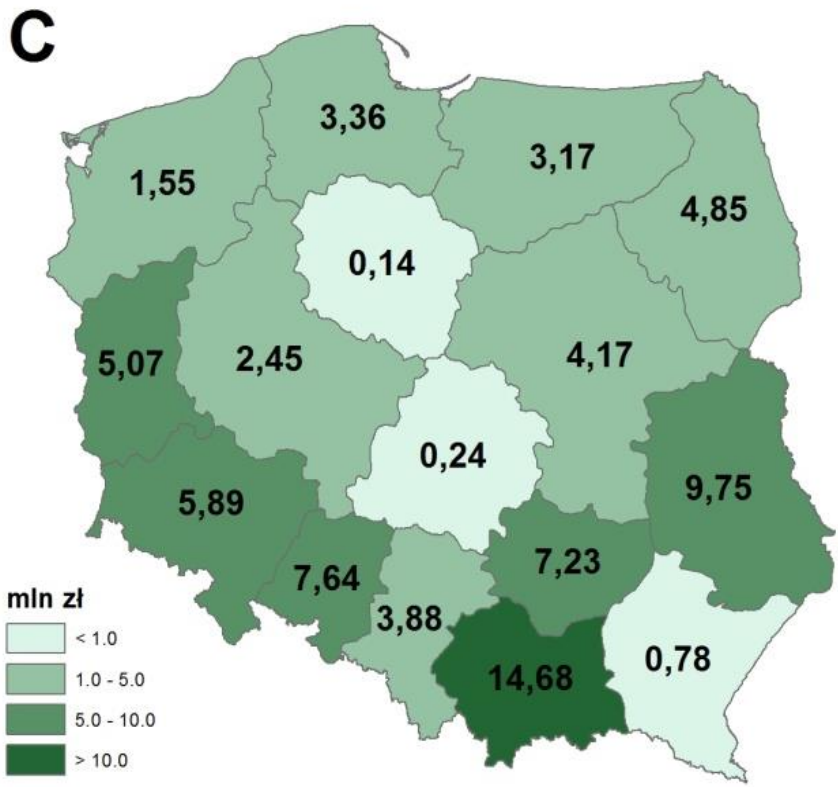
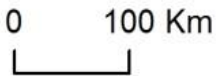
Koszt budowy? Ekonomia...

(Grygoruk i in., 2013)

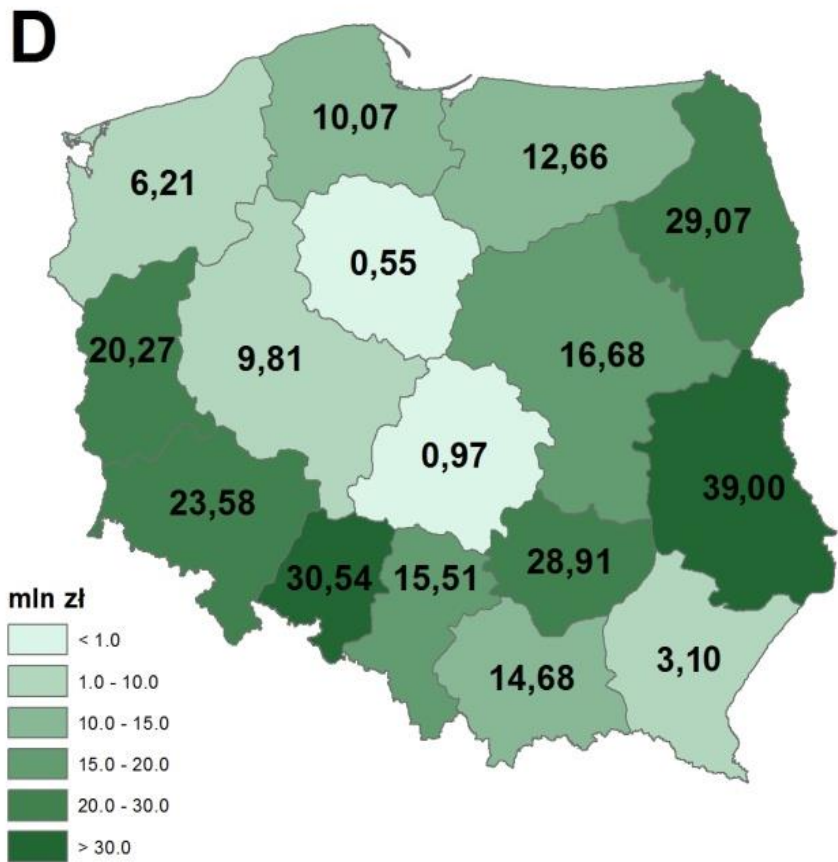

Ile kosztuje retencja wody?

(Pawelska, 2014)

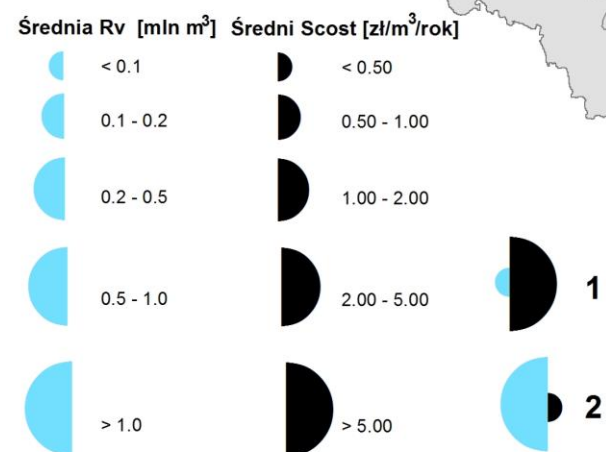
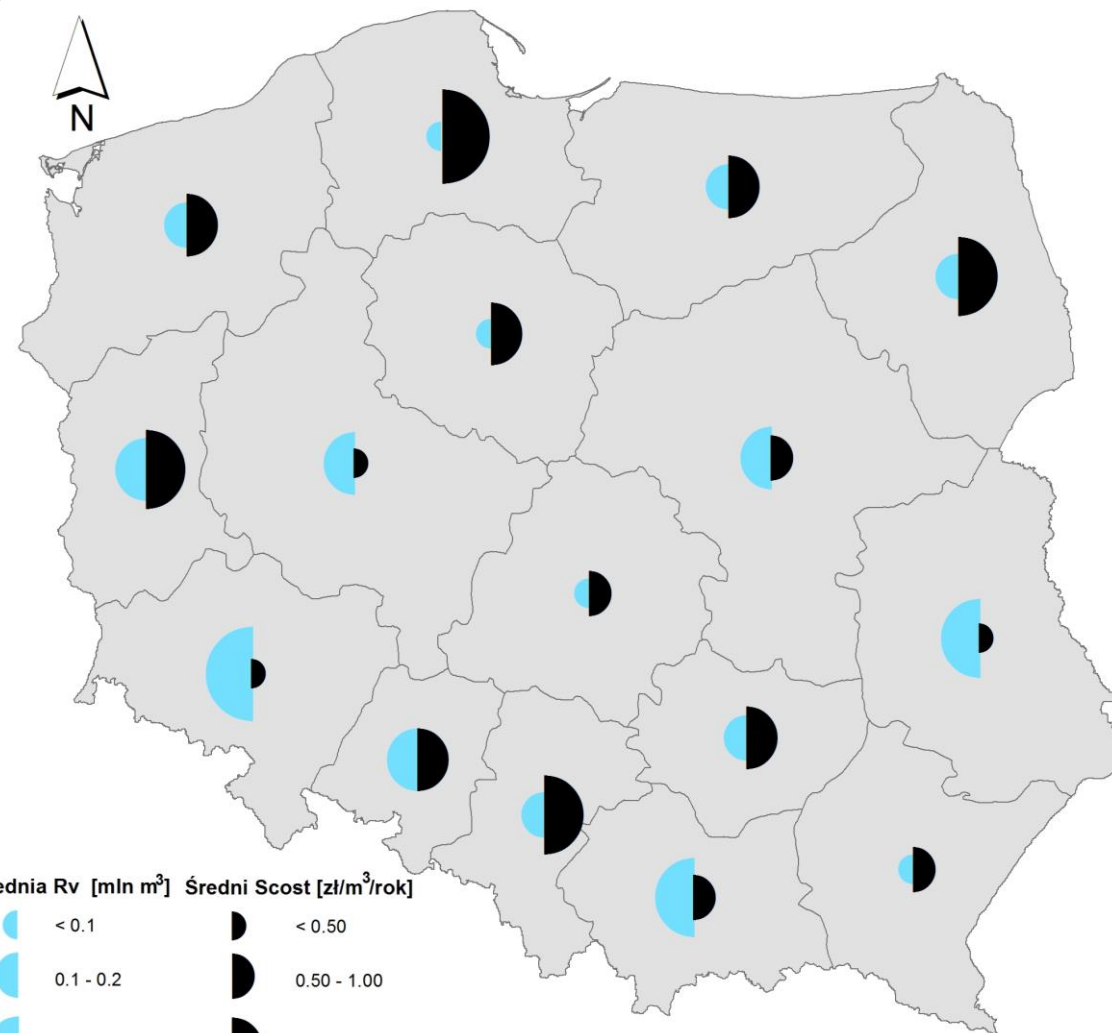
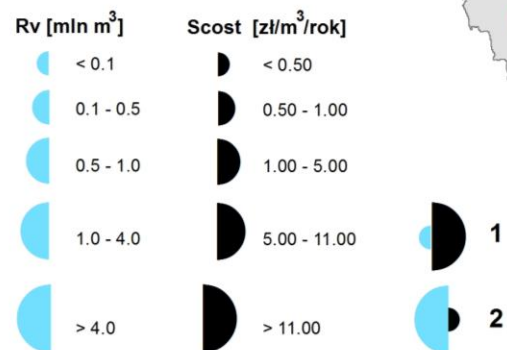
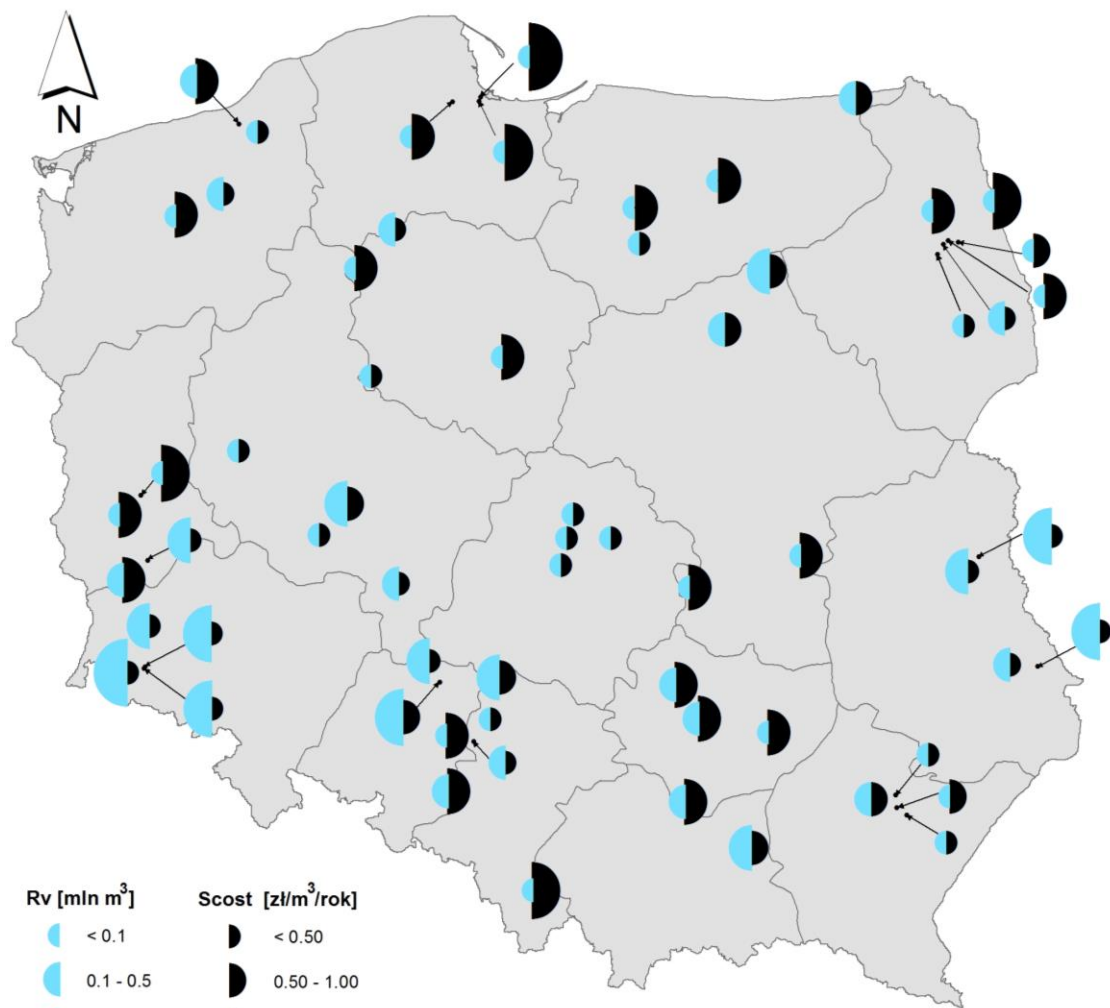
Średni koszt budowy zbiornika tzw. „Małej Retencji”

Łączny koszt budowy analizowanych zbiorników tzw. „Małej Retencji”

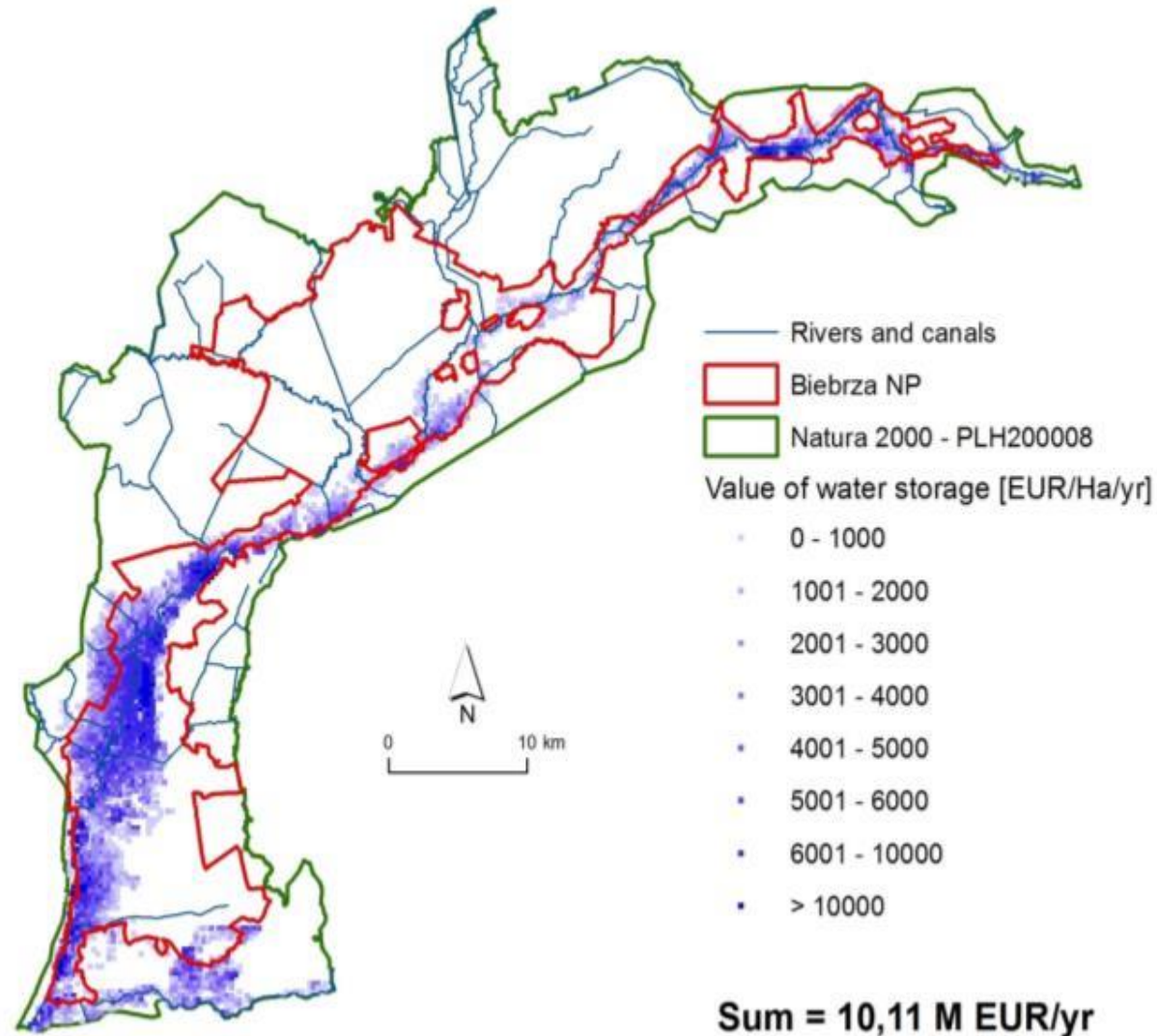
Ile kosztuje retencja wody?

(Pawelska, 2014)

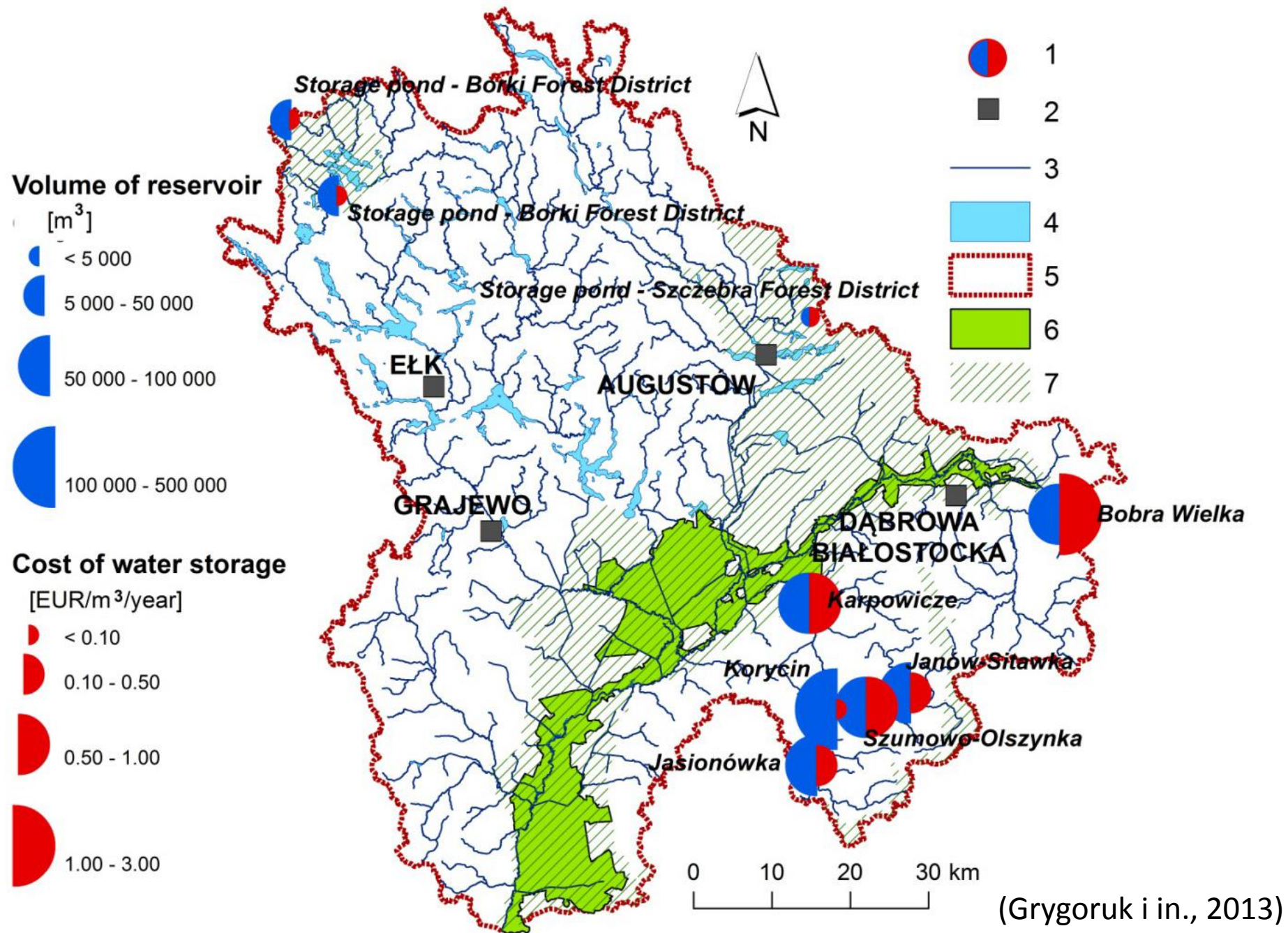
Water storage

- 1% flood range
- Average time of inundation
- Unit cost of water storage: 0.53 EUR/year (Grygoruk et al., 2013)
- DEM of the valley
- Volume of water within the valley,
- Only inundating water accounted (soil water and groundwater were neglected)
- The lowest possible monetary value of the ES

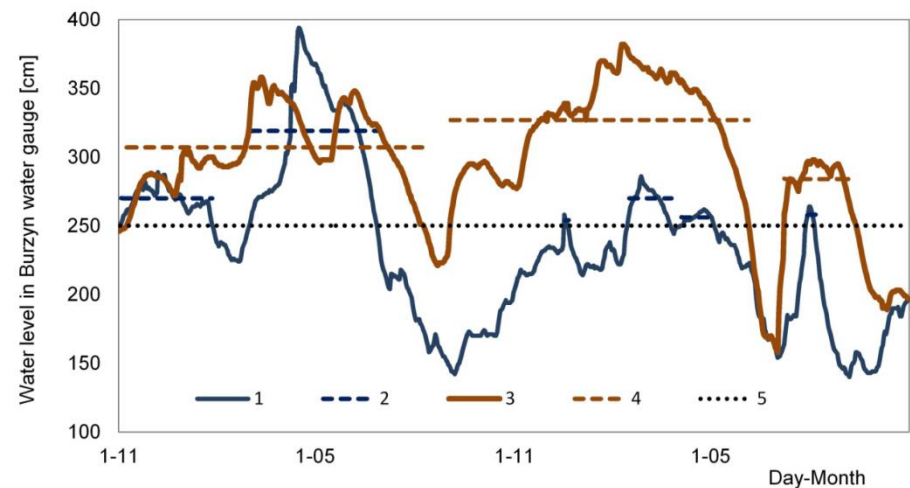

(Meire i in., 2015)

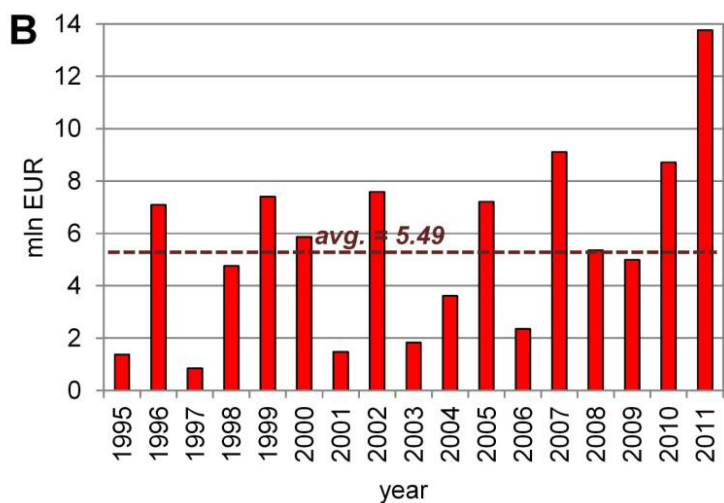
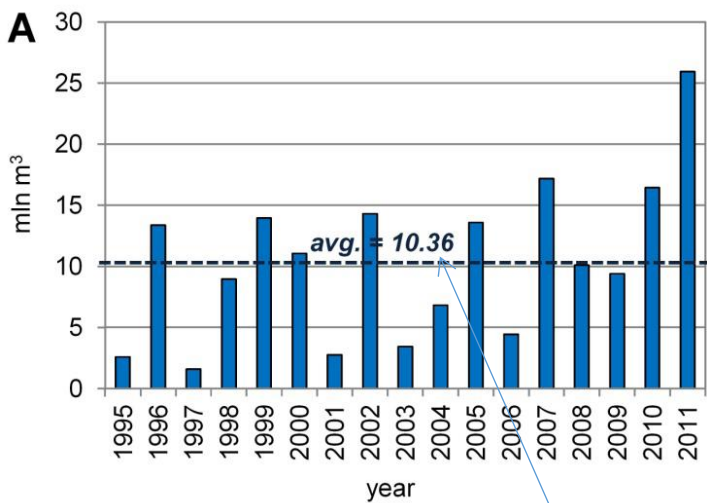

Analiza hydrogramu oraz zasięgu zalewów

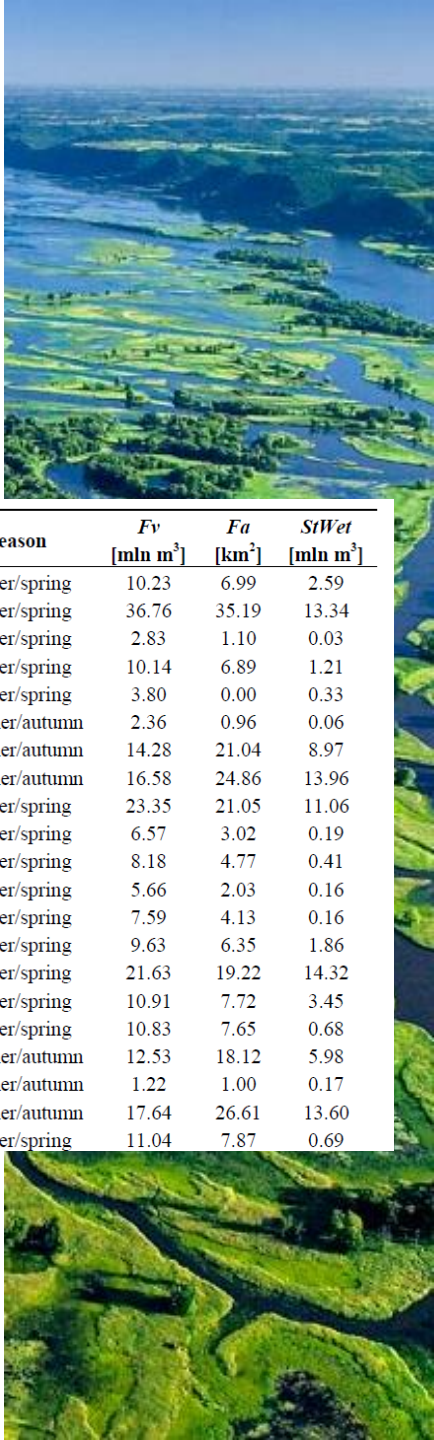
Zestawienie wszystkich wezbrań
ponadbrzegowych

Date of flood start	Average water level	Flood duration [days]	T_f	Season	F_v [mln m ³]	F_a [km ²]	$StWet$ [mln m ³]
3 Nov. 1995	270	85	0.23	winter/spring	10.23	6.99	2.59
2 Mar. 1996	319	118	0.32	winter/spring	36.76	35.19	13.34
17 Dec. 1996	254	4	0.01	winter/spring	2.83	1.10	0.03
14 Feb. 1997	270	40	0.11	winter/spring	10.14	6.89	1.21
4 May 1997	256	32	0.09	winter/spring	3.80	0.00	0.33
5 Aug. 1997	258	9	0.02	summer/autumn	2.36	0.96	0.06
5 Jun. 1998	296	193	0.53	summer/autumn	14.28	21.04	8.97
19 Jul. 1999	302	258	0.71	summer/autumn	16.58	24.86	13.96
11 May 2000	296	155	0.42	winter/spring	23.35	21.05	11.06
5 Jan. 2001	262	10	0.03	winter/spring	6.57	3.02	0.19
7 Feb. 2001	266	17	0.05	winter/spring	8.18	4.77	0.41
19 Feb. 2001	260	10	0.03	winter/spring	5.66	2.03	0.16
5 Mar. 2001	264	7	0.02	winter/spring	7.59	4.13	0.16
15 May 2001	269	65	0.18	winter/spring	9.63	6.35	1.86
11 May 2002	293	217	0.59	winter/spring	21.63	19.22	14.32
5 May 2003	271	106	0.29	winter/spring	10.91	7.72	3.45
9 Jan. 2004	271	21	0.06	winter/spring	10.83	7.65	0.68
7 Jun. 2004	291	147	0.40	summer/autumn	12.53	18.12	5.98
15 Oct. 2004	254	45	0.12	summer/autumn	1.22	1.00	0.17
29 Jun. 2005	305	236	0.65	summer/autumn	17.64	26.61	13.60
17 Jan. 2006	272	21	0.06	winter/spring	11.04	7.87	0.69

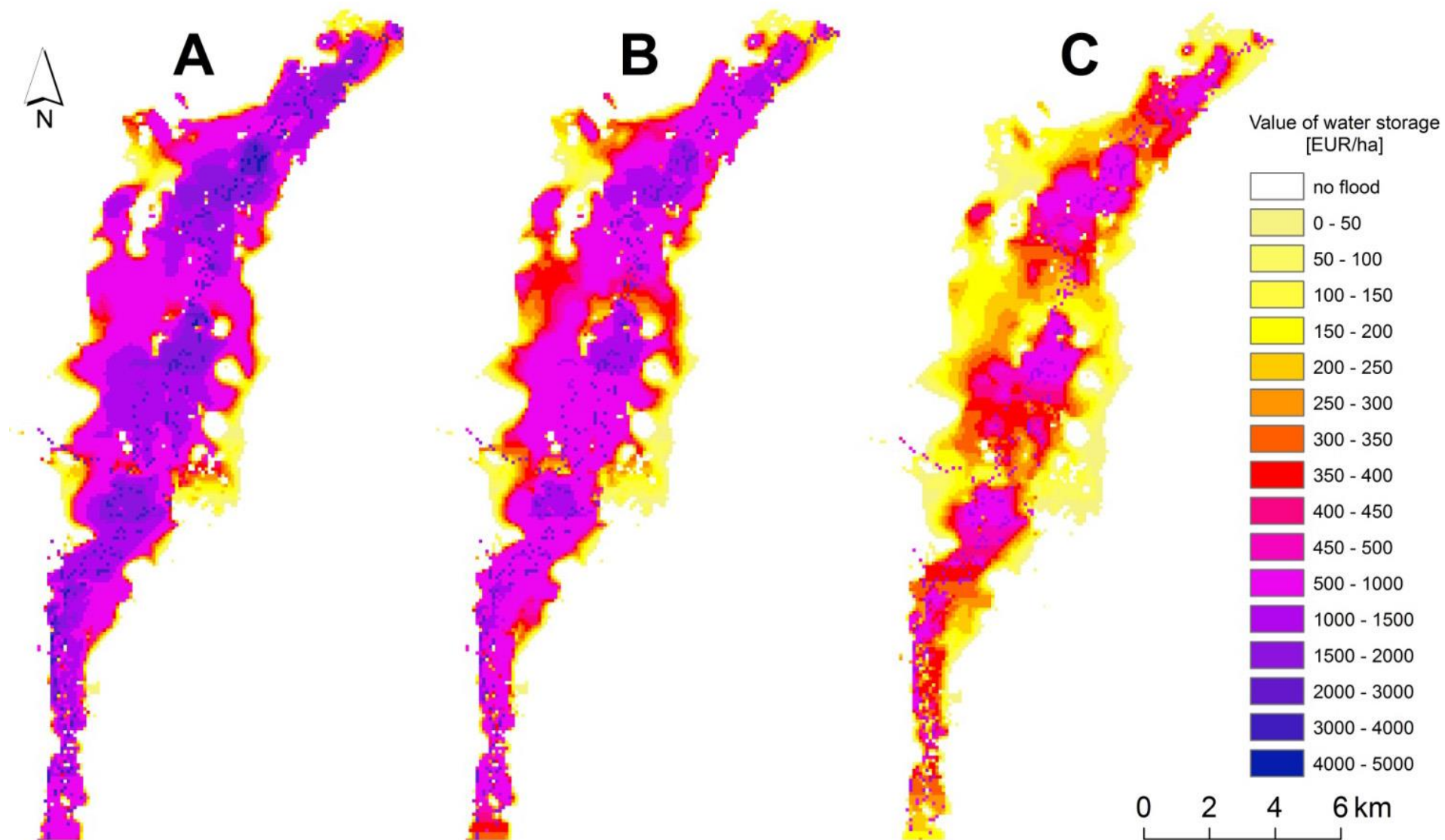

10 mln m³ w skali roku. Sztuczne zbiorniki – 0.9 mln m³ łącznie

(Grygoruk i in., 2013)

Ile dla rolnika?

(Grygoruk i in., 2013)

Ile dla rolnika?

<i>Qp50%</i> Flood duration [months]	1	2	3
Average storage value [EUR·ha ⁻¹]	311.58	623.06	951.18
Total value of water storage [M EUR]	2.52	5.04	7.73

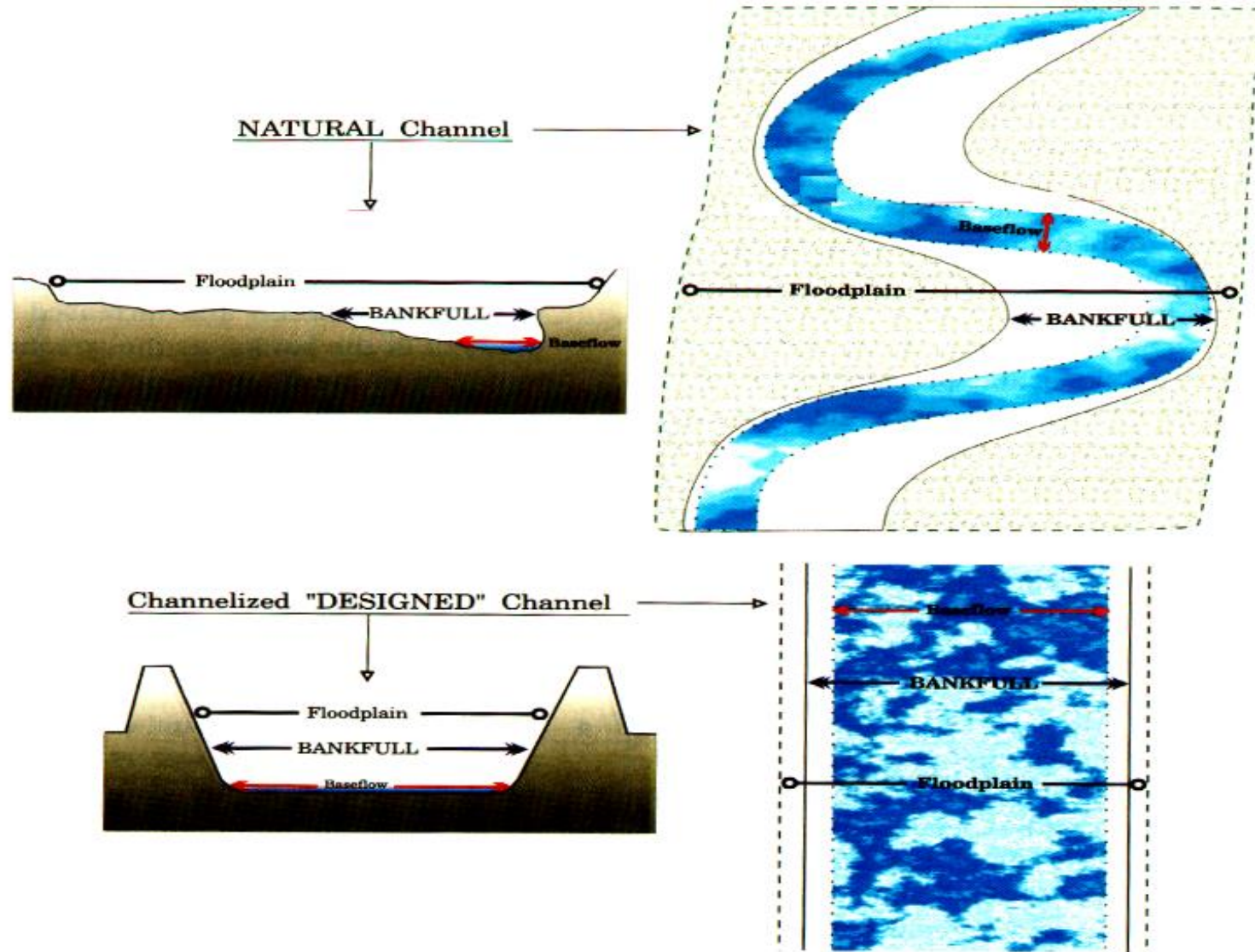
Gdyby wezbranie 2-letnie trwało 1 miesiąc

Czy woda w sztucznym zbiorniku jest bardziej cenna niż na łące?

Jak wdrożyć ten pomysł? Mamy mapy obszarów Natura 2000 oraz mapy użytków zielonych.

Hydrodynamika naturalnej równiny zalewowej oraz hydrodynamika niewielkiego cieku uregulowanego

(Ward, 2013)

Systems Will Try To Recover!

A stream can be failing, recovering, in a quasi-state of equilibrium, or in dynamic equilibrium.

Recovering streams build features such as point bars, benches, and floodplains. The channel might get narrower.

(Ward, 2013)

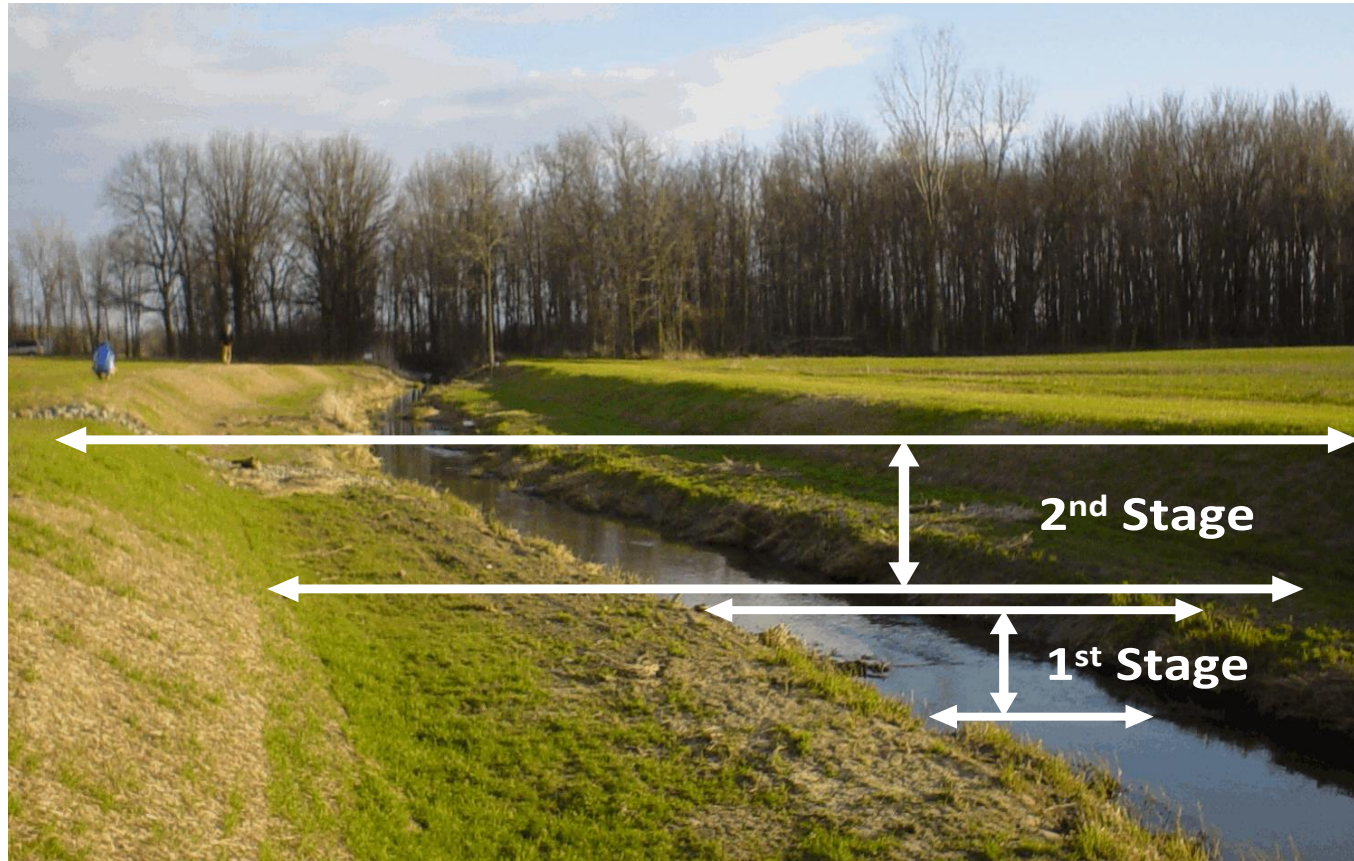

Ohio Ditches With Natural Benches

(Ward, 2013)

Rów dwuprofilowy?

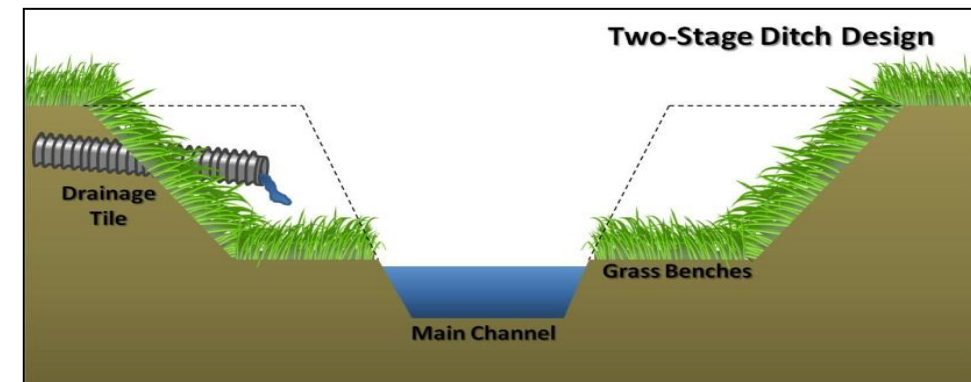
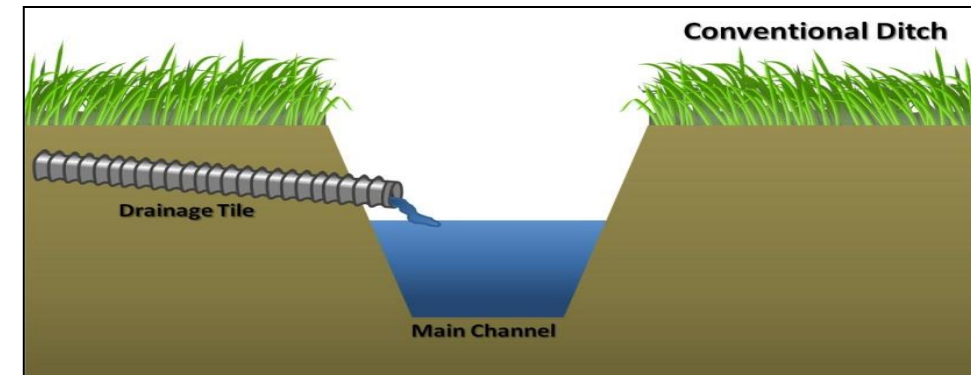

(Ward, 2013)

Theory Says... *In conditions where the two-stage ditch practice applies*

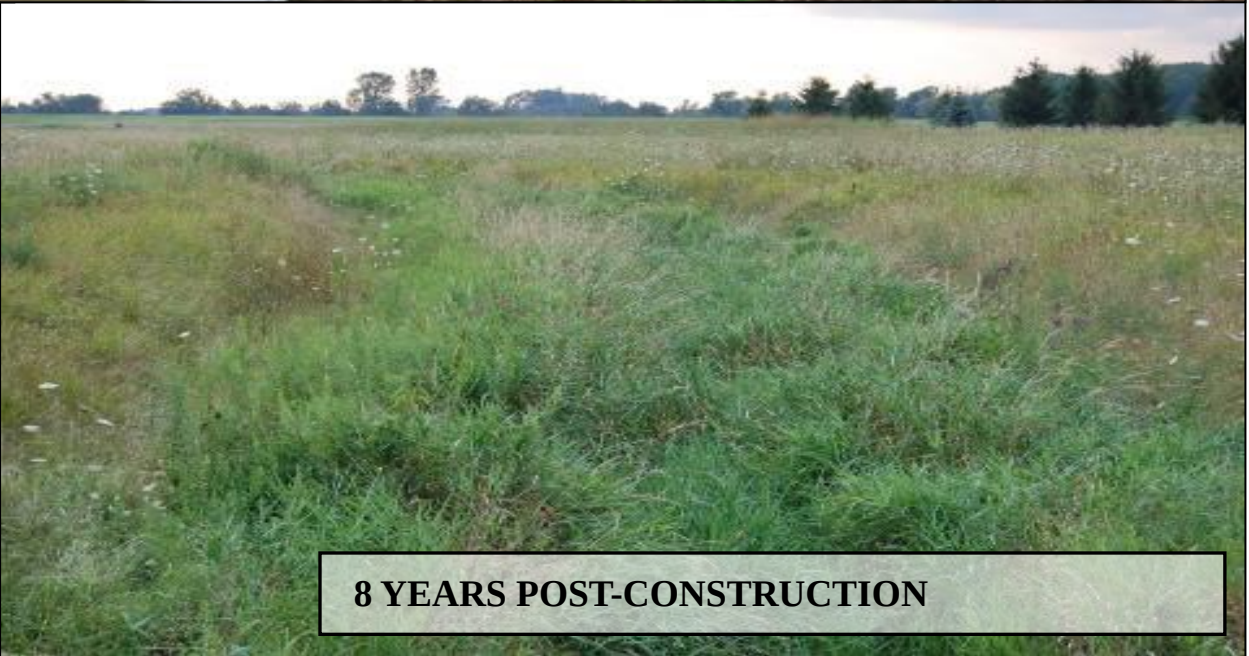
- ✓ Stabilizes ditch banks.
- ✓ Increases or maintains drainage capacity for subsurface tile flows.
- ✓ Lowers the water surface elevation/stage of peak flows.
- ✓ Creates a self-flushing system by maintaining an inset channel that effectively transports sediment.
- ✓ Provides detention by creating valley storage.
- ✓ Reduces need for maintenance or clean-out.
- ✓ Reestablishes some habitat and watershed functions including pollutant assimilation.

(Ward, 2013)

Bull Creek Tributary, Wood County, OH (Built 2002)

Results: No significant changes to inset channel dimensions; some scour on side slopes.

Creel Ditch, Steuben County, IN (Built 2008)

Results: No significant changes in inset channel dimensions; minor scour on benches.

PRE-CONSTRUCTION

DURING CONSTRUCTION

3 YEARS POST-CONSTRUCTION

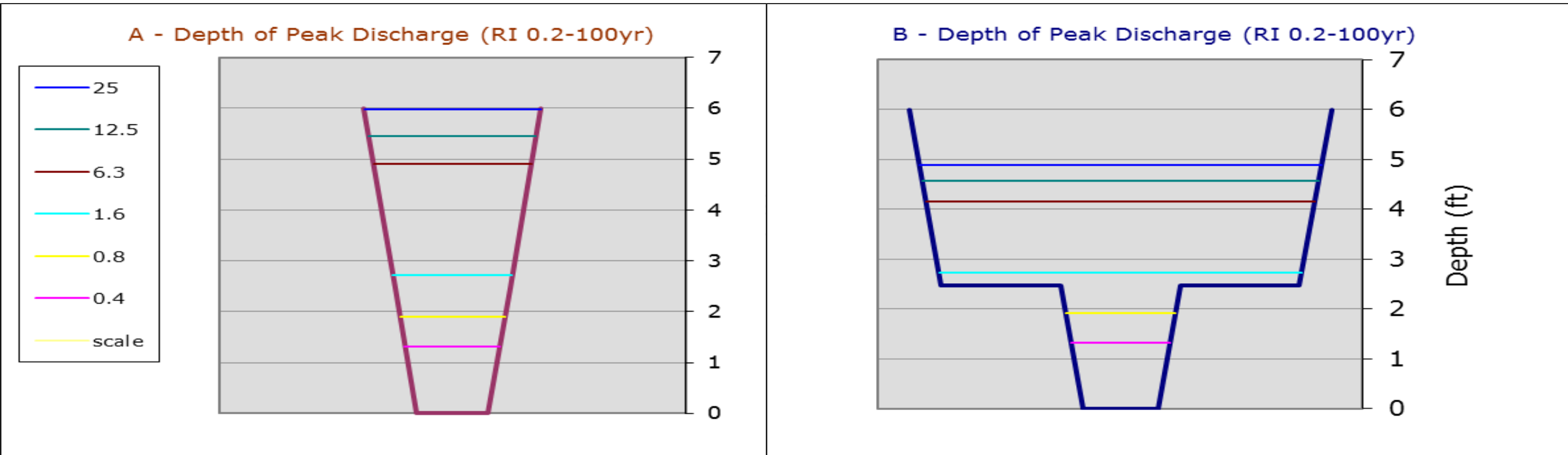

FLOOD EVENT POST-CONSTRUCTION

1 MONTH POST -CONSTRUCTION

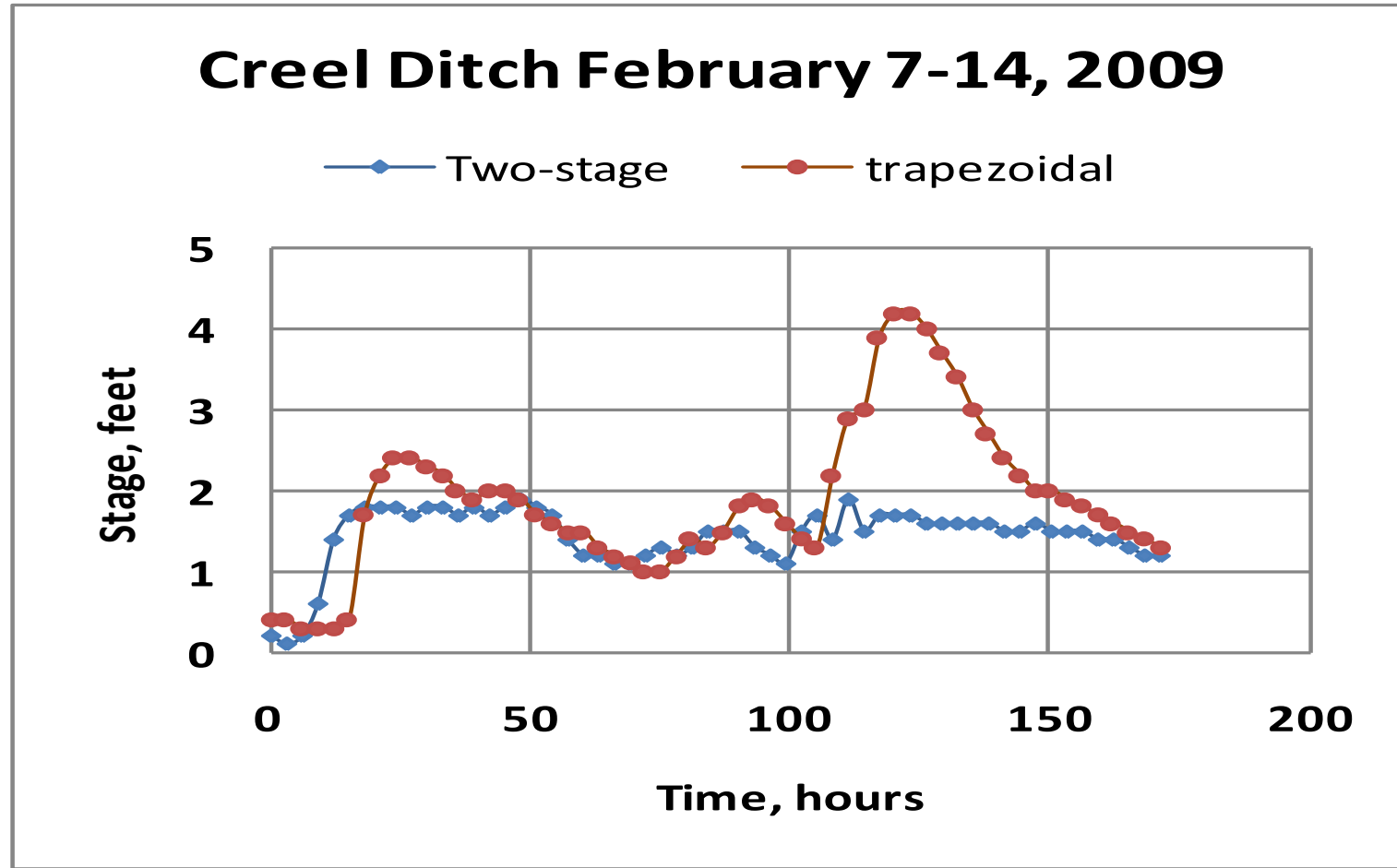
Flood Stage Reduction: Contrasting Channels Tool

BANKFULL DISCHARGES MAINTAINED, PEAK DISCHARGE STAGES LOWERED

(Ward, 2013)

Peak Flow Stage Reduction: Measured Data

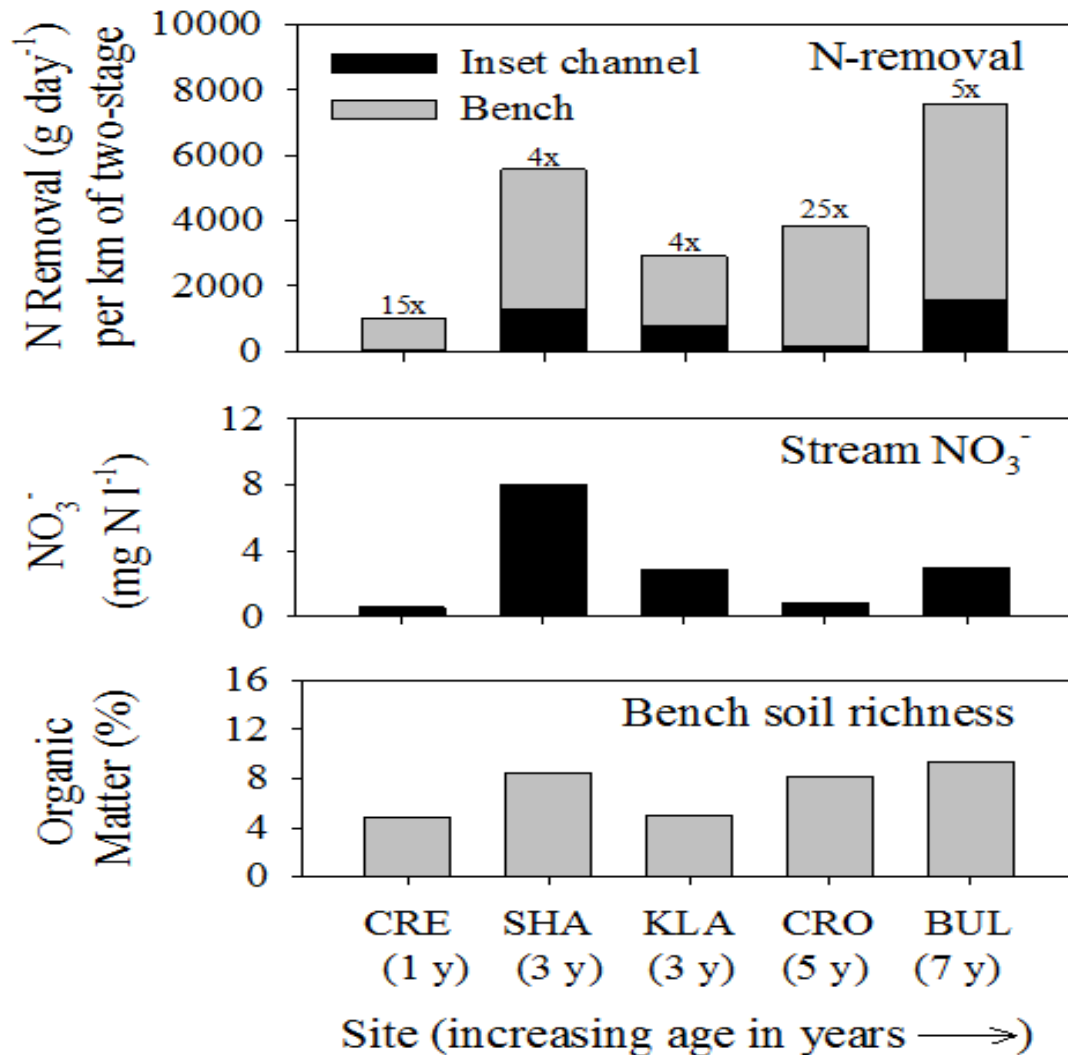

Comparison of stage depths for trapezoidal and two-stage ditch cross-sections at Creel Ditch, IN.

(Ward, 2013)

Water Quality Benefits

- N removal 4-25 times greater on benches.
- N removal rates varied greatly from ditch to ditch.
- High organic matter % on benches which is increasing with age.

(Ward, 2013)

Comparison of change in fish community attributes between years

	FIBI	Benthic Insectivores	Simple lithophilic spawners	Tolerant individuals
<u>Two-stage Ditch</u>				
2009	Avg 44	7%	2%	94%
2011	Avg 53	59%	11%	50%
Change	+9	+ 52%	+ 9%	- 44%
<u>Little Cedar River</u>				
2009	79	36%	9%	33%
2011	75	16%	10%	65%
Change	-4	- 20%	+ 1%	+ 32%

(Ward, 2013)

From Brenda Asmus (Minnesota)

Rowy dwuprofilowe – da się w Polsce?

Zamiast rowy (niewielkie rzeki?) pogłębiać, należy je poszerzać.

Koszty wykupu gruntów?

Rozmowa z rolnikami?

...

Co by było gdyby...

Operaty rybne oraz prawo użytkowania rybnego obwodów rybnych są opiniowane/przyznawane przez RZGW.

Użytkownik rybnego podpisując umow na użytkowanie rybnego zobowiązuje się do wywiązania z założeń operatu (np. utrzymanie populacji ryb, zarybienia...).

Przystępując do operatu rybnego użytkownik zakłada strategię gospodarczą (zarybienia, odłowy).

„Utrzymanie” cieków powoduje degradacj ichtiofauny (Łydynia, Wisłok, Supraśl, Ślina).

Za „utrzymanie” większości niewielkich cieków nizinnych odpowiadają WZMiUWy. Dlaczego użytkownik rybnego w trakcie obowiązywania umowy z RZGW ma ponosić straty związane z działalnośc WZMiUWów?

Co by było gdyby...

Użytkownik rybacki obwodu rybackiego obejmującego dany ciek, który uległ pracom „utrzymaniowym”, wnioskuje o odszkodowanie za utracone korzyści.

- ryby,
- struktura wiekowa i gatunkowa populacji,
- straty wizerunkowe?

Podsumowanie

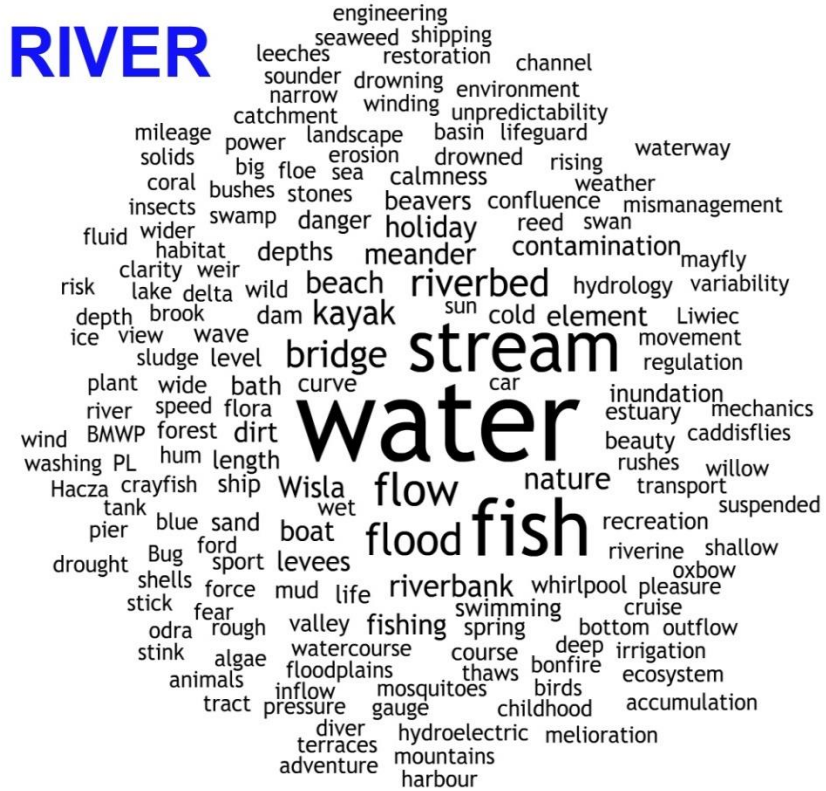
- Hydrologiczna, inżynierska i ekonomiczna ocena celowości prowadzenia prac utrzymaniowych jest niezbędna,
- Wprowadzenie zmian w systemie dopłat bezpośrednich na cennych obszarach pozwoli na ograniczenie presji na obszary zalewane (łąki!),
- Obudzenie interesariuszy oraz zastosowanie narzędzi komunikacji społecznej mającej na celu pokazanie rzeczywistych korzyści i strat płynących z konserwacji gruntownej
- Razem? Możemy. Dialog nie polega na tym, by przyrodnicy nauczyli się nomenklatury inżynierskiej. **Funkcja celu i optymalizacja** jest jedyną metodą wypracowania konsensusu.

Doświadczenia

Dlaczego Polacy boją się rzek? Podaj 3 wyrazy jakie kojarzysz z rzeką oraz 3 wyrazy jakie kojarzysz z jeziorem...

Badania przeprowadzone
przez Koło Naukowe
Budownictwa
Wodnomelioracyjnego im.
Prof. K. Dębskiego, SGGW
w Warszawie

Dlaczego bardziej lubimy jeziora niż rzeki? (n~800)

	Perception of a lake	Perception of a river
All respondents	1,31	0,70
Living within the floodplain	1,30	0,75
Living beyond the floodplain	1,32	0,51
People who have been affected by flooding	1,30	0,57
People who have not been affected by flooding	1,32	0,73
People from the city	1,33	0,72
People from the village	1,30	0,67
Female	1,30	0,62
Male	1,34	0,80
< 20 years old	1,25	0,74
20-30	1,30	0,73
30-40	1,33	0,75
40-50	1,41	0,62
50-60	1,46	0,36
> 60	1,36	0,48
People with higher education	1,32	0,72
People with secondary education	1,32	0,68
People with primary education	1,33	0,65

Odpowiedź WZMiUW...

Dotyczy: Program – edukacja ekologiczna. Wzmocnienie działań społeczności lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Tematyka proponowanej inicjatywy: działalność przeciwpowodziowa – przeciwdziałanie lokalnym podtopieniom.

Nazwa proponowanej inicjatywy: Monitoring hydrologiczny rzeki w krajobrazie rolniczym woj. podlaskiego – rz. Supraśl.

Opinia

W nawiązaniu do prośby - znak pisma: *NN/10/2015 z dn. 20.03.2015 r.* w sprawie zaopiniowania planowanego projektu „Monitoring hydrologiczny rzeki w krajobrazie rolniczym woj. podlaskiego – rz. Supraśl.”

Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Białymstoku uważa, że każda inicjatywa społeczna służąca polepszeniu warunków rozwoju lokalnego społeczeństwa lub służąca wzbogacaniu wiedzy opartej na faktach jest warta uwagi. Jednak w tym przypadku mamy wątpliwości co do opisu przedsięwzięcia przedłożonego do zaopiniowania w tzw. formularzu zgłoszeniowym NFOSiGW.

Przede wszystkim powyższy wniosek jest jednostronny i nie wnoszący niczego w zakresie uwzględnienia naturalnych warunków wodnych jak i przepływu wody w rzece, który ma zasadnicze znaczenie na kształtowanie środowiska w zakresie dolinowego występowania cennych przyrodniczo przedmiotów ochrony wraz z rolniczym wykorzystaniem doliny.

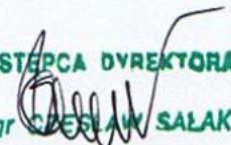

Wykazane zadania we wniosku odnoszą się tylko do zwykłych pomiarów stanu wody i jej przepływu.

Uważamy by rozpatrywać przepływy wody w rzece należy to czynić w układzie przestrzennym z uwzględnieniem obszarów doliny tj. obszarów wodno – gospodarczych ograniczonych zlewniami hydrologicznymi cieków (opady atmosferyczne i ich rozkład w czasie, stany uwilgotnienia użytków w dolinie, formy geomorfologiczne terenu, odpływy jednostkowe i zasoby dyspozycyjne wód).

Inicjatywa nie wykazuje żadnych korzyści dla środowiska naturalnego jak i dla lokalnej społeczności. Wnioski będą tendencyjne – (brak współpracy i udziału użytkowników terenu, władz samorządowych i właścicieli gruntów). Planowany dwuletni okres badań nie jest okresem miarodajnym w zakresie przepływu i stanu wód w ciekach.

W związku z tym wykazana we wniosku inicjatywa nie ma merytorycznego uzasadnienia dla prowadzenia w/w przedsięwzięcia w temacie: działalność przeciwpowodziowa – przeciwdziałanie lokalnym podtopieniom, jak i do finansowania jej z publicznych środków.

ZASTĘPCA DYREKTORA

mgr SPESŁAW SALAK

(WZM.EM.0704.8.15)

Dziękuję za uwagę

Mateusz Grygoruk
m.grygoruk@levis.sggw.pl

Feat. Paweł Fiedorczuk, Patrycja Gruchała, Katarzyna Bakun, Jędrzej Grygoruk, Małgorzata Pawelska, Aron Chmielewski, Koło Naukowe Budownictwa Wodnomelioracyjnego im. Prof. K. Dębskiego SGGW w Warszawie, Urszula Biereźnoj-Bazille, Nasza Natura, CMOK, Michał Fabiszewski i inni...

